

NAŠ GLAS

Glasilo javnih namještenika u kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

== Cijena u prodaji 1 K 50 fl. ==
 Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
 Godišnja pretplata K 72—
 Polugodišnja 36—
 Četvrtgodišnja 18—
 Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po cjeniku.

== Цена у продаји 1 К 50 фл. ==
 Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
 Годишња претплата К 72
 Полугодишња 36
 Четвртгодишња 18
 За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno prekritane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vzobitno odgovorne.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 54. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Josip Barać (Split.)

Odaziv „Našemu Glasu“.

Pročitao sam Vaš opel na hrvatsko-srpske drugove, koji ste upravili na čelu Vašega lista od 11. marča t. g. Iskreno sam požalio nesvest naših javnih službenika, koja se, kao i u mnogim drugim pitanjima, jasno odražuje u slabom odazivu za „Naš Glas“, koji je jedini organ celokupnoga stališa činovničkoga u našoj domovini. Njegov je program dobro shvaćen i zamišljen u interesu celokupne države i u interesu onoga stališa, koji najviše doprinosi jedinstvu i snazi našega naroda.

No ovomu mrtvulu treba potražiti razne uzroke. Prvi je, dakako, ono tesno lično obzorie, koje je zavladao svom inteligencijom, pošto je u ovom ratu pretrpila takove materijalne gubitke, da je fizički — pa za to i moralno — potpuno klunula i stegnula svu svoju aktivnost — na borbu za svagdašnjicu: Korist se mora da vidi odmah prvoga dana, istoga časa! Dva kilograma brašna, par cipela, dve cigarete! Eto, na što su spali prosiaci, što se zovu činovnicima! U takvu su nesreću srušeni javni trudbenici gemarom, lakomnošću i bahatošću onih parvenita, koji pograbiše — u metežu — najveći dio javne uprave i trgovine u svoje ruke. I oni sada čuvaju tu vlast u svojim šapama krampzivo, ustrajno i očajno. U metežu su se rodili, metež ih i uzdržava, pa metež mora da ostane. A metež će i ostati sve dotle, dok zdravo činovništvo bude potlačeno. Zdravo i dobro opskrbljeno činovništvo uvelo bi reda u državi, a red bi otpunio iz korita sve one, koji žive od meteža i nereda. Stoga treba uzdržavati nered, treba tlačiti činovnike, uredne i poštene, a uzdržavati skakavce i novopečene, nametnute više i niže upravnike.

No za to ne treba da činovnici klonu duhom. Treba zagrabit i daleka, sestavno raditi i pripremiti ustrojivo teren za uspešan uredan i civilizovan rad.

A „Naš Glas“ je baš u tom smislu i započeo svoje djelovanje, pa je neoprostiven greh svih činovnika, koji ga — zbog kratkih vidika svagdanice — i uz najveće žrtve ne podupiru. Svojim nehajem dovest će sebe do skralne bede, do najmravnijega ropstva, u kojemu će zadnji partijski kukavica i uličarski neotesanac raspolagati egzistencijom tisuće inteligentnih i poštenih drž. trudbenika i njihovih obitelji.

„Naš Glas“ je niknuo u onom delu naše domovine, gde je najbolje razvijen smisao za organizaciju, jer su Slovenci najposobniji i najizobraženiji čimbenici moderne gradnje državnih tvorenina. To nam je najbolja garancija za uspeh naše organizacije.

No pa ču zameriti i upravi „Našega Glasa“, ima već godina dana, da je započela svoj rad, no nije znala da na zgodan način organizuje svoje proširenje. Ja sam se namerio na mnoge činovnike, ugledne i svesne, koji još i ne znaju da opstoji „Naš Glas“ i to u Splitu! Kazat će mi se: Tu imate svoje organizacije! Mi smo po njima udesili reklamu i propagandu! — To nije dosta! Treba djelovati direktno. U svakom mestu treba naći poverenika, koji ve poticati, sabirati i širiti naš organ. Treba da uredništvo, na temelju novina i dopisnika iz cele domovine, prikupe dopise i vesti iz svih krajeva Jugoslavije. Treba cirilici dati zgodno mesto. Treba širiti poznavanje cirilice, slovenštine i srpsko-hrvastine u dovolinom razmeru, tako da svaki kraj uzmogne naći dovoljna interesa. To treba da provedu pokretači „Našega Glasa“, uz velike žrtve, uz shvaćanje prilika i uz neograničeno — gotovo rekao bih — kemično stapanje svih naših plemena i pokrajina i uz apsolutnu garanciju, da nema u njemu mesta nikakvog nijansi naših političkih stranaka.

Dobra stvar, poštena narodna inteligencija mora pobediti.

Živela radikalnost!

Bivši demokrat i in socijalni patrijoti so po mnenju novih vladinovev krivi vse nesreče, ki je zadnji čas zadela Jugoslavijo, ergo: »Proč ž njimi, ker so upropastili našo državo. Volilci, pokažite jim figo pri skorajšnjih volitvah, ker sramota bi bila za nas, če bi nam ti absolutistični vladalci še kedaj zapovedovali!« — Tako kličejo sedanje trobente nove vlade ter kličejo na pomoč vse enakomisleče.

Javni nameščenev gleda to razburkano valovje. Njemu ne gre v glavo, kako bi bila mogla takozvana demokratska stranka zaiti tako daleč, da bi bila skoraj pognala državo na boben. Sam demokrat, ugiba javni nameščenev, ali je sploh mogoče, da se stranka s tako demokratskim programom more tako izpozabiti ter delati protidemokratsko.

Delo demokratsko-socialistične stranke na vladi je prineslo javnim nameščencem nekoliko gromoznega poboljšanja, toda to izboljšanje plač se je moralo izstiliti in javno nameščentvo bi ga bilo izstilito od vsake, tudi drugačne vlade. S tem, da je prejšnja vlada morala zvišati javnim nameščencem bonne in nezadostne plače, ni napravila drugega, nego svojo — dolžnost ter je s tem samo deloma dovolila tudi nameščencem takozvanih »pridruženih« dežel povišek, ki so ga že prej uživali nameščenci bivše Srbije.

Ali naj zato javno nameščentvo poje bivši vladi slavo?

S povišanjem uradniških plač »skoraj« na višino onih, ki so jih uživali javni nameščenci v Srbiji, pa uradniško vprašanje nikakor še ni rešeno, kajti izvršila se je samo mala izenačba v prejemkih, katera je bila sama po sebi umevna in konsekvantna.

Nerešeno in niti začeto ni pa še vprašanje o službeni pragmatiki, ki se mora načeti v najkrajšem času ter čim prej izvesti. Sedanje uradniške razmere se nad vse anormalne. V naši državi imamo dvoje vrst javnih nameščencev, t. j. onih, katerih službeno razmerje je urejeno po tozadevnih zakonih kraljevine Srbije in zobet nameščence, katerih službeno razmerje urejajo bivši avstrijski in madžarski zakoni. Da je stališče prvih trdnješe in upopolnješe, nam dokazujejo razmere po nekaterih naših uradih.

Dobili smo novo vlado. Pravič, da je reakcionarna, nazadnjaška, klerikalna in celo — radikalna. Dovolj atributov. Meltemi nam je še najbolj simpatičen pridevek, da je nova vlada — radikalna. Radikalnost nam je res treba na vladi. Toda ne one »radikalnosti«, kakoršno umevajo Protičevi somišljeniki in podpiratelji, pač pa radikalnosti v delovanju in čiščenju hleva. Radikalna bodi nova vlada in energično posezi v korupcijo in protekcijo. Enakopravnost bodi v Jugoslaviji, v kateri nobeno plemo ne sme občutiti, da je inferiorno napram drugemu, kar bi gotovo izzivalo le nezadovoljnost, nezaupanje, nemarnost. Braća moramo biti in bratje ostanemo složni in edini le, ako med nami zavlada — enakost v dolžnostih in pravicah.

Slišimo, da se hoče zmanjšati stevilo uradništva ter s tem uvesti štedenje pri upravi in zmanjšanje stroškov. S tem se pripoznava, da je dosedanje nameščanje

uradništva bilo brez prave smeri in potrebe ter da se je po nepotrebnem tratila in zapravljala državna imovina, le da se je ustreglo strankarskim zahtevam. Kakor smo zmeraj zastopali mnenje, naj ima vestno in pošteno delo javnih nameščenцев tudi sedanjim razmeram dostojno in primerno plačilo, enako z največjim veseljem pozdravljamo namero nove vlade ščititi državno upravo delamrznih in nesposobnih elementov in naj si bodo ti Slovenci, Hrvati, Srbijanci, radikalci, klerikalci, socialisti, komunisti ali — demokrati najbolji centralističnega kova. To bo prav težko delo, ki pa prinese državi najboljši sadove, ako se izvrši s posebno energijo in povsem — radikalno. Javno nameščenstvo »pridruženih« pokrajin nestropno čaka energičnega začetka tega očiščevanja. Posebno bi novi vladi priporočali, da po nepotrebnem preveč ne premeštuje javnih nameščenцев v druge kraje.

Vsako premeščenje je danes združeno z velikanskimi neprilikami ter tvori pravo kazen za dotičnega. Z nepotrebnim premeščanjem se tudi državi nakoničujejo nepotrebni stroški, ki naj se prihranijo. Pri premeščanju naj bodo po možnosti merodajne želje premeščenca in pa istinite službene potrebe. Vsakdo gotovo najrajši služi na mestu, ki ga zdavno zavzema; naj se vpoštevajo krajevine, jezikovne, strokovne sposobnosti, naj se mu zampa; če ni zanesljiv, naj se ga kaznuje. Vsa mesta naj se razpišejo ter nudi vsakomur prilika, da zanje zaprosi. Vsako drugačno nameščenje in premeščanje bo rodilo le nezadovoljnost in anarhijo. Vlada, oklepaj se pri tem gesla »quieta non move«!

Posebno naj se vladino oko obrne tudi na razne centrale, pri katerih je na merodajnih mestih le preveč uslužbenцев enega samega plemena. Povsod naj se upošteva enakopravnost ter odpravi vsaka zapreka, ki ni v skladu s pravo enakopravnostjo vseh treh plemen, ki šele tvorijo — pravo Jugoslavijo.

To so nekateri grehi bivših vlad, na katere opozarjamo novo vlado ter ji bode vsakdo iz srca hvaležen, če bo pripomogla, da se odpravijo. Radikalni v vestnosti, delavnosti, poštenosti sami, hočemo in želimo, da bodi vsaka vlada radikalna v čiščenju koruptnih in zanikarnih razmer. Iz ljubezni do resnice in pravice kličemo torej: Živela radikalnost!

Josip Barać (Split.)

Narodni Klowni.

Audaces fortuna juvat.
Lat. Posl.

Fran-Josipov Reda i Željezne Krune i viteških križa grudi su mu punel
Po predsoblju tamnih šefova se skitō,
Attems mi ga o svem i o svačem pitō!
Ne mislite, stoga, da nam nije dika
u visokom zboru naših politika:
Narodno ga Veće u velike ceni,
a privatna stvar su njegovi ordeni!

Na početku rata, kad smo na buljūke
padali kō muhe u žandarske ruke,
srditi i važno naš patriot staše
u odličnom skupu dalmatinskog paše:
Zgražao se s grozne srpske propagande,
školskih agitacija, demokratske bande,

O činovničkim mirovinama.

II.

Mogao bi ko na ovo primijetiti: — sve je to dobro; ali odkle potrebiti novac? — Novac vlada mora da ga iznagje, pa bilo otkle: jer je činovništvo temeljni stup cjelokupne državne zgrade; pa jao državi, gdje je takav stup klimav i labav. A da činovništvo stoji na što čvršćim i slobodnijim nogama, treba da bude dobro plaćeno i oskrbljeno i da ne bude prisiljeno od oskudica, da traži sebi drugih nedopuštenih sredstava. Na taj će način država imati pouzdano činovništvo, vjerno i revno. U ostalom, dobrom srećom, za novčana sredstva ne treba razbijanja glave. Eno vladi bogatih riznica ratnih milijunaša, koji dok se je narod borio za spas i opstanak svoj i svoje mile braće; dok su njegovi sinovi ginuli i na potoke krvi proljavali, oni su ga bezdušno gullili i derali i džepove svoje napunjali; pa ga bezkazno još i dan danas gule, da svoju korisnu naviku ne izgube.

Neka se samo izvede kraju ona davno predložena porazna zakonska osnova na ratne milijunaše — koja je na žalost zakrklā — pa će iskočiti novca na pretek, otkle doskočiti nevoljnim činovnicima, a još nevoljnijim umirovljenicima. Samo nek jednom prestane uštegijvanje i škrtačenje na njihovoj koži. Nek se ne iznose naredbe, slične ovoj § 9., koji oduzimlje doplatu skupoće onim umirovljenicima, koji prisiljeni od očajnosti pred gladom, golotinjom i bosotinjom, ne obazirući se ni na pogaženi svoj ponos, ni na svoje stare godine, ni na gubitak zdravlja, izprosiše od vlade jednu zaradu, da njom po mogućnosti ispune onu strašnu prazninu, u kojoj ih vladni nemar ili vladina nepromišljenost ostavlja svaki mjesec od 13 sve do 30 ili 31 dana. Jer za miloga Boga, ne protivi li se onakav paragraf svakome početku pravice i humanitarnosti? Ta na temelju kakvog načela može vlada da — ezempli gratia — Petru, Pavlu, Mirku i Dušanu, koji niti jesu, niti su ikada bili državni činovnici, izplaćiva mjesечно po 600 K (ustanovljenu plaću za neku privremenu državnu službu), a Matiji, državnome umirovljeniku, samo 200 K za istu službu; jer mu se mora po rečenome § 9. odbijati mjesetni doplatu od 400 K za skupoću, što ih je do tada imao? Zar zato, što je državni veteranač? Ili je to kakvo odlikovanje, ili isk-- osobite harnosti?

al. za svaki slučaj, radi dobra glasa,
za rezervu spremi malo srpskog kvasa!

Kad je baša kraniski na Divanu bio,
on se za pravaštvo pravdao i bio,
ali malo kašnje, kad tezulja skrenu,
Šusteršiču spretno ledja preokrenu!
Majska Deklaracija rešila ga straha,
pa se sad prometnu u službena vlaha:
Častan, čist i čestit, čestan čara, slave,
srdit skriči snubeć stepen Svetog Save!

Ortak mu Leventu druge sreće bio,
ier se Jugoslavstvom nešto prenalgio:
Malko buturnice i dembelisanja,
pa se lepo vinu mučeničkog zvanja!
Okropi se derač narodnim dućanom,
na će da nam bude županom i banom!
Naučite ljudi, staru reč što kaže:
Drznike, bitange Tref i Puk pomaže!

Ma gdje je pravica? Gdje pamet, a gdje srce? — Nije li zbilja najžalosnije vidjeti, gdje vlada, na mjesto da u teškoj nevolji dogje u susret ljudima, koji su svojom dugom vjernom i nezazornom službom stekli sve uslove, da im se harno odvrati, pružajući im pomućnu ruku, vidjeti je naprotiv, gdje pruža ruku, da im bez ikakva zdrava razloga otkine dobar dio njihove zarade, staračkim trudom i teškom mukom stečene, u časovima, kad se za njih i za njihove obitelji odlučuje o biti ili ne biti?

U ostalom, a da se i na pozivljemo na vladinu humanitarnost, umirovljenici imaju potpuno pravo na dovoljnu pensiju, jer su ušli u državnu službu to jest u službu našeg današnjeg naroda pod uvjetom, da im u starost bude zajamčena pensija, koja će im omogućiti miran, bezbrižan život, prost od svakog truda; u tu svrhu od prvoga dana svoje službe pa sve do zadnjega plaćahu redovito mjesec po mjesec zakonom odregjeni postotak u pensionski činovnički fond upravljen od iste vlade, koji se bijaše ogromnim učinio. Je li ga Austrija predala našoj državi, to nam nije poznato. Stoj svekako, da je svaki umirovljenik svoj novac u tu svrhu izplatio, i da je taj isplaćeni novac bio isprva fiorin, a kakšnje kruna; da je fiorin vrijedio 2 kruna, a kruna više nego li franak u zlatu, dakle 10 današnjih kruna.

To stoji, pa bi stoga pravo bilo, da se temelina pensija podeseterostručji svim umirovljenicima, jer toliko manje vrijedi današnja kruna; i jer s druge strane nema dan danas te životne namirnice, da nije skuplja najmanje 15 puta nego se pred-rantno doba, dok su većina njih preko 20, 30, 40, 50 čak i 100 puta, a i više skuplje. A kad tamo nevoljne činovničke pensije ne dosežu ni do polovine aktivnih plaća!!!

Na koncu, i ako se ne dava ni pomišliti, da vlada postupa ovako nečovječno sa umirovljenicima stoga, što su ovi sasvim nemoćni, bez obrane i neškodljivi, jer bi to bilo ispod dostojanstva visokih ljudi, kojim je povierjena kakva državna uredba, ipak ne će biti neumjesno spomenuti, da ovakovo postupanje ne može, niti smije biti ravnodušno vidjeno ni od samih aktivnih činovnika, u koliko ono što umirovljenici trpe danas, mogli bi aktivni trpjeti sustra, ako ufaju ili žele doći do pensije. To budi rečeno obzirom na njihov sutrašnji materijalni interes; a obzirom na činovnički ponos stoga što takovo postupanje vrijeglja cjelokupnu činovničku kastu.

A sad da zaključimo.

Na temelju navedenih razloga traži se:

1. Da se izbriše onaj zloglasni § 9. te da se povrati svakome umirovljeniku vas novac, koji mu je dosad blo oduzet na temelju ovog paragrafa.

2. Da budu potpuno izjednačene penzije i doplaci skupoće umirovljenika sa plaćama i doplacima aktivnih činovnika iste njihove kategorije i istog reda.

3. Da i aktivnim i umirovljenim činovnicima budu povlašeni doplaci na način, da im se pruži mogućnost ne samo prehrane nego i odlijevanja i obuvanja.

4. Da se u povlašći doplataka drži ista mjera kod svih činovničkih redova.

Umirovljenici X. Y. Z.

Brez organizacije in brez stanovskega lista je izboljšanje naših razmer nemogoče!

Dr. V. Zagreb.

Iza kulisa.

Krvna mržnja onih silnika, kojima nije uspelo da razdvoje redove svjesnog činovništva prilikom komunalnih izbora, dala se već sada na pozao, da to poluču bar za predstojeće parlamentarne izbore. Štrebersko delovanje onih javnih namještenika, koji imaju da zahvale blagoslovenoj ruci pseudodemokratskih vodja, što su svoj materijalni položaj poboljšali izvoznicama, dobivenim od ovih narodnih ugnjetača, potenciralo se naročito ovih posljednjih dana u oči gradskih izbora.

Nesavjesni rad tih naših kolega dao je već otvorena izraza svome strančarskom gnjevu tako, da smo već doznali, da je jedan od tih, viši činovnik zemaljske blagajne, predlagao na skupštini organizacije, da njegovi drugovi istupe iz Saveza javnih namještenika, jer da ovaj izdajnički dieluje po interese svih javnih namještenika i da on, doktor utr. iuris, biva napadan uvijek u sednicama Saveza kao predsjednik iste organizacije.

Djelovanje ovoga čovjeka naišlo je na otpor svih svjesnih drugova, koji se usprotivše ovakovom drugarskom predlogu od strane predsjednika organizacije, koji svoj jedini oslonac nalazi samo u ženskom spolu, komu se on zna udvarati kao viši činovnik i mlad čovjek.

Pišemo ove redke, jer smatramo za dužnost, da upozorimo sve naše svjesne drugove na ovako pogibeljno djelovanje tih mračnih ljudi, koje smjera zatim, da rastepe jedinstvenu organizaciju javnih namještenika na štetu naših interesa a u korist stranke, koja je pokazala svu nenaklonost prema javnom namješteništvu — zatvaranjem naših drugova i raspustom SJN. Ovakovi naši drugovi izdaše letke, u kojima živo napadoše vodstvo Saveza, imputirajući mu svakolake budalaštine, samo da izazovu neraspoložanje onih naših drugova, neutralnih u svom političkom stanovištu.

Pitamo te naše drugove, dali ih ne peče savjest, dali im ne crvene lica od njihovih postupaka, a pozivamo ih, da te svoje argumente, uperene proti članova vodstva Saveza, iznesu pred naš forum javnosti, kako je to dostojno čovjeka, a ne da se kukavnički prikrivaju iza stupaca letaka, koji ne nose nikakva potpisa kao garanciju za sve ono, što se navodi proti vodstvu Saveza, čiji otvoreni i iskreni rad poznaie svaki namještenik, koji se bar donekle interesuje za sam rad Saveza.

Ovaj niski rad naših drugova, koji zaslijepljeni svojom stranačkom strašću idu tako daleko, da pomišljaju na razvrgnuće Saveza kao i njihovi dični vodja bivši ban dr. Tomljenović, bit će raskrinkan i osuđen od svih onih, koji svačatu važnost i ispravan rad Saveza, stoieći nepokolebivo u našim redovima na strah i trepet svakome, koji se usudi potkopavati temelje Saveza, koji je i u najkritičnijim momentima pokazao, da su mu interesi naših drugova bili svetinje, za koje se vodstvo Saveza uvijek zalagalo, ne pomišljajući Saveza na svoj položaj, a niti na svoje familije.

Toliko ovima, koji ne vide i ne znaju ličnom svojom mržnjom nastoje rastepti naše redove.

Niko Vranković (Split.)

Naša rana.

Može se mirne duše reći, da ovdje — u Splitu — postoji 35% stanovnika, koji su za svoje zvanje dobili naslov »šverceri«. Nedozvolieno zakutno i prigodno trgovanje uništjuje društveni poredak, koji danom na dan postaje sve nesnošljiviji i nemoralniji, zadavajući time naiteži udarac nesretnim činovnicima i njihovim porodicama.

Zakupnici i trgovci na veliko još su gori, jer misle, da kada imaju obrtni list i kad vode svoju trgovinu odavna, i plaćaju nešto malo poreza, da im je ta trgovina zakonita i dozvoljena i da na temelju toga mogu pretjeranim cijenama isisavati ispačeni narod.

Mali se švercer ugleda u velikog, i kad vidi, kako se ovaj lako obogaćuje, onda i on slijedi korake »velikog švercera«, da tako solidarno mogu ugnjetavati nesretni narod, a u prvom redu državne namještenike i njihove porodice. Ovo nasilno poskupljivanje sa strane nemilih lihvara donosi velikih briga i neprilika i samom državnom eraru, jer kad se činovničke organizacije obrate ponovno za pomoć, odkuda će ono doskočit njihovim potrebama, kad je i onako državni budžet silno opterećen? Zato je dužnost same vlade, da poduzme svestrane mjere e se stanje na vrat ovim savremenim bezdušnim ugnjetačima društvenog poredka.

Spomena je vrijedno, kako je zadnjih dana zemaljska vlada za Sloveniju obustavila svaki izvoz životnih namirnica za inostranstvo, a protest austrijskog ureda u Zagrebu odklonila motivacijom, da ne pušta nikakav transport živeža u inostranstvo, dok u Sloveniji budu tako teške prehranbene prilike, kakove su sada. Ovakav energični istup ljubljanske vlade neka bude memento svim pokrajinskim vladama na teritoriju države SHS.

Ove crte pišemo u očajnom času, kada mesari upraviše mjesnom općinskom vijeću memorandum za povišenje cijene mesu: kada poskupliše kruh svagdašnji i kad ostala roba neophodno potrebna poskupliše fabuloznim cijenama.

Bilo bi već skrajno vrijeme, da pozvani faktori stanu na kraj ovim malim i velikim »švercerima«.

Davčno uradništvo u Ljubljani.

Dosti se je že pisalo, da hoće sedanja vlada odstraniti in v kratkem zmanjšati število uradnikov. Tozadevno moramo spregovoriti par besed — kar se tiče davčne službe. V naši službi že itak primanjkuje uradništva. Če bi še hotela sedanja vlada nekaj mest restringirati — bo to samo v škodo države. Ravno davčni aparat bi moral brez pogreškov delovati. Pomislimo samo — kakšno velikansko škodo že sedaj trpi država, ker se zaradi pomanjkanja davčnih uradnikov ne morelo pravočasno predpisati razni davki — kakor n. pr. občna pridobitna — osebna dohodnina itd. V dosti okrajih še ti davki za leto 1919 niso predpisani. Država kot kaka bi sama morala gledati, da dobi dobre in zmogljive davčne uradnike. To pa je le takrat mogoče, če se službene razmere in dohodki davčnega uradništva vendar enkrat korenito uredijo. Dokler je pa država sama proti davčnemu uradništvu, ki zavzema prazaprav najvažnejše

mesto v državi, ne bo nihče silil v davčno službo. Že leta se trudi davčno uradništvo, da ga vlada uvrsti v ono skupino, kamor že davno spada. Koliko tozadevnihi spomenic se je že predložilo na merodajna mesta! Društvo davčnih uradnikov je že ponovno osebno posredovalo, a vse zaman. Za davčno uradništvo ni denarja. — Ta velikanska napaka se mora maščevati — če merodajni činitelji ne uvidijo o pravem času važnosti davčne službe. Koliko zlo in napadov od strani prebivalstva mora prenesti davčno uradništvo! Kakšno naporno in odgovorno službo ima! Kakšno ulogo igra davčno uradništvo v valutni reformi! (Žigovanje — markiranje — zamenja bankovcev itd.) V vseh važnih zadevah naj posluje davčno uradništvo. Davčni uradnik naj bo pravnik — računski, blagajniški in manipulativni uradnik. Ali tega merodajni gospodje ne uvidijo? Ravno pri nas v Sloveniji so razmere neznošne. O kakšnem napredovanju sploh ni govora. Uradniki, ki imajo že dolgo prejemke dotičnega činovnega razreda — še sedaj niso imenovani, akoravno nima država pri tem nobenih izdatkov. Na izredna napredovanja zaslužnih davčnih uradnikov pa še misliti ni. Vsi predlogi za imenovanja leže na eni mizi — se preresetavajo — zopet črtajo — nazadnje se imena nekaterih uradnikov, seveda pomotoma, izpustijo (napaka tipkarice?), potem se vendar predložijo kr. finačnemu ministru v Beograd. Čez nekaj mesecev pridejo zopet vsi ti spisi nazaj — češ, da niso pravilno opremljeni. Zopet leže tukaj nekaj mesecev in potem vandrajo zopet nazaj v Beograd! O počasnosti in nezmožnosti nekaterih gospodov pri delegaciji bomo še govorili. Za danes zadoštuj to. — Žalostno je, da ravno v Sloveniji nimamo na svoji strani merodajnih mož — drugače je to v Dalmaciji. Tam se z vsi paró dela na to, da se ravno davčnim uradnikom izpolne njih opravljene zahteve, ker vedo ceniti delo in odgovornost davč. uradništva. In pri nas...? Povemo odkrito, da bo davčno uradništvo le takrat sodelovalo pri raznih davčnih reformah — če bodo merodajni činitelji vendar enkrat uvideli, da so želje in zahteve davčnega uradništva res opravljene in da bodo te zahteve v polni meri podpirali. Drugače bo tudi nam potrežljivost minula...!

M. P.

Komunalni izbori u Zagrebu.

Kod izbora u gradsko zastupstvo kooperirali su javni namještenici sa Hrvatskom Zajednicom.

Nakon u nedjelju 21. o. mj. obavljanih gradskih izbora ušlo je u gradsko zastupstvo šestorica kandidata javnih namještenika i to: dr. Viktor Benković, dr. Hinko Hinković, dr. Adolf pl. Mihalić, Stožir Ivo, Meixner Avgust i Nemet Dragutin.

Čestitajući našim vrlim drugovima na izboru, nadamo se, da će oni znati kao vrijedni drugovi našeg povjerenja, da se kao gradski zastupnici svagdje založe za interese svojih drugova javnih namještenika, te će znati muževno, kao svagdje, tako i u gradskom zastupstvu zastupati u komunalnim pitanjima staleške interese.

Prigodom izborne borbe naišlo se drugova — nedrugova, koji su u stranač-

koj svojoj zaslijepljenosti raznim anonimnim letcima i pisanjem u »Riječi« SHS napadali vodstvo SJN. što radi kooperacija sa zajednicom, a što opet možda iz lične mržnje proti vodstvu SJN. podmitali mu razne političke i ine tendencije — napadali rad Kooperativa itd. Poručujemo im, da će u naskorije vrijeme imati prilike na javnim zborovima istupati, pa ako su ljudi, koji se usudiju ono, što misle, izreći javno i kako se to muževima dolikuje, neka dodin na te zborove, neka lično istupe sa svojom argumentima, garantira im se da će biti nesmetano saslušani i dat će im se doličan odgovor.

Kooperativ će također početkom slijedećeg mjeseca održati svoju izvanrednu glavnu skupštinu, neka i na nju dođu i neka iznesu otvoreno ono, što su se kuka- vično usudili iznijeti u anonimnim letcima.

Napomenuti nam je, da u ovu izbornu borbu SJN. kao stališka organizacija nije ulazio.

Slučajno se desilo, da su trojica izabranih javnih namještenika ujedno i članovi središnjeg upravnog odbora SJN.

SJN. kao čisto staleška organizacija, ostao je i ostat će, kao što je bio od svog osnutka, nad svim političkim strankama.

Misli o nalogah dobrega časopisja.

Tekom najtežih dni za nesrečni jugoslovanski narod med svetovno vojno so bili naši časopisi edini tolažniki in moralna opora vseh dobromislečih narodnjakov. Klicali so jim dostikrat samo med vrstami: „Kvišku srca, ne obupajte!“

Enako važno in hvaležno nalogo ima časopisje danes, ko gradimo svojo lastno ljubljeno državo.

Objektivni opazovalec pa opazuje v zadnjih mesecih, da se časopisje zopet vdinja političnim strastem svojih strank in da je znova globoko padlo v blato revolveristike.

Mirno lahko trdimo, da strankarsko, v veliki večini neresnično ali vsaj resnico hote ali nehote zavijajoče napadanje osebnosti ali ene ali druge vlade trezno mislečim čitateljem preseda in jih odbija, pa naj si bodo še tako zvesti privrženci stranke, kateri služi dotični časopis.

Način pisarjenja, ki se je v zadnjem času razpasel v naših najboljših dnevnikih, da ne govorimo o lokalnih listih, jim pač ne dela časti in spada kvečjemu v dobo volitivne borbe.

Brezdvomno je pa v današnjih dnevih opasno in škodljivo, ker odvraca za objektivno državotvorno delo voljne in sposobne osebe od samotnega dela in kar je najvažnejše, onemogoča tako kravovo potrební sporazum in slogu.

Za vzgled naj navedemo samo pisarjenje o rešitvi valutne reforme, kakor jo je deloma izvedel minister Veljković, vkljub vsem protestom slov. in hrv. časopisja in nverjen sem, tudi slov. in hrv. ministrov.

Smelo trdimo, da je že v človeškem egoizmu vcepljeno, da s težavo in nevoljo prenese vsako naredbo, ki posega v njegov žep odnosno blagajno. — V tem smo si vsi enaki: liberalci, klerikalci in komunisti, reveži in bogataši.

Do sedaj še samo prikrito nameravana odtegnitev 1/4 vrednosti krone, brez posebne koristi za dinar in v nenadomestljivo škodo krone, je veliko zlo, in skrb

kateresibodi vlade bi morala biti, da to zlo čimpreje popravi ali vsaj ublaži.

Naravnost otročje je pa, da zaradi tega zla, ki nas prizadene vse enako, časopisje divja nad bivšo ali sedanjo vlado, kakor je smešno, če bolnik, namesto da začne pravočasno in temeljito zdraviti svojo bolezen, — zmerja sebe ali druge, ki so mu jo povzročili, medtem ko mu bolezen razjeda vedno bolj njegov organizem.

Kako bi bili vsi državljani časopisju hvaležni, če bi ne objavljalo strupenih strankarskih napadov, temveč enodušno zahtevalo od naših državnikov in poslancev, naj se čimpreje lotijo rešitve valutnega vprašanja in odstranitve dosedanjih napak, ki so se izvršile.

Kak smisel ima nadalje strankarsko hujskanje v drugih izredno važnih in naj-nih vprašanjih, kakor n. pr. glede volitev v ustavodajno skupščino, glede zunanjega političnega položaja, glede gospodarskih načrtov naše države itd.

Po teh kratkih izvajanjih, ki kažejo, kako bi časopisje ne smelo delovati, še nekoliko pozitivnega.

Časopis 1.) naj dosledno zastopa svoje svetovno in politično naziranje, naj ne da pa prilike, da si v njem ohladijo svojo onemoglo jezo dušavno manj vredni privrženci njegove stranke s strupenimi lažnivimi, popolnoma osebnimi in nikdar objektivno-resničnimi članki.

2.) se naj trudi, da v vsaki vesti, če tudi samo lokalnega značaja, objavi le objektivno resnična dejstva. Če ga njegov dopisnik vedoma površno ali neresnično informira, naj ga nadomesti z drugim, ki spoštuje resnico.

3.) naj brezobzirno, toda zmiraj stvarno, žigosa in pobija vse nezdrave pojave v svoji in tuji stranki ter v državnem organizmu in naj pobija brezobzirno, a dostojno vse škodljivce države in naroda.

4.) naj navaja svoje čitatelje k poštenosti v javnem in zasebnem življenju, k ljubezni do svoje domovine.

Vse to se pa da doseči le tedaj, če imajo časnikarji sami vse gorenje dobre lastnosti. Cesar sami nimajo, tudi drugim ne morejo dati.

Ozdravljenje javnega življenja naj začne pri časnikarjih, ki imajo največji vpliv na široke plasti naroda.

Murska Sobota, 27. marca 1920.

Dr. Hinko Irgolič, okr. sodnik.

Dr. F.-n (Ljubljana).

Strankarstvo - uradništvo.

V kakem žalostnem političnem in gospodarskem položaju se nahaja naša mlada država, vemo vsi. Draginja, z njo pa splošna nezadovoljnost z obstoječimi razmerami raste od meseca do meseca, da od dne do dne.

Po navadi dolžimo, da so temu krivi naši sovražni sosedi, predvsem Italija, dalje ententa sploh in končno sedanji svetovni gospodarski položaj.

Resnica! Ali istina je tudi, da smo obupnih razmer sami krivi in ta krivec je predvsem naše absolutno, slepo strankarstvo. Že osem mesecev, da, eno leto, se pripravajo politične stranke v Jugoslaviji včasih za oslovo senco in za ministrske stolčke, namesto da bi delale, delale in zopet delale v slogi in sporazumu za narod in državo.

Ah, ta najgrši madež jugoslovanskega preporeda, ta frivolna igra v Narodnem predstavništvu! Tam so osebe in stranke vse, njih moč, blagor in korita najvišja zapoved, državni interesi in koristi pa deveta briga. Tam se rušijo vedoma državni temelji in se igra z usodo države. „Moč in sila stranke“, to je merodajno.

Toda vsakega brezvestnega početja je enkrat konec in tudi tega bo. Narod bo pometal s temi false-poslanci, kakor pomete burja ceste in bacile.

Nikjer ni parlamentarizem tako propal, kakor pri nas. Laž je, da hoče ljudstvo obvarovati pred absolutizmom in birokratizmom. Laž, ker ne gre za načela, nego za osebe in osebe v strankah. S tem grlim parlamentarizmom se eksperimentira že leto dni in poskuša zaman, ustvariti zdravo podlago za delo vlade, uradov in državnega zbora. Ako ne gre pa ne gre. Pustite torej! Neverjetno je, da niso prišli že do spoznanja, da bi se poskušilo sestaviti vlado iz nevtrancev, oziroma uradnikov. Uradniško ministristvo bi imelo le nalogo voditi tekoče posle, spraviti pod streho volilni red za državno skupščino in izvršiti volitve.

Ko se potem snide konstituanta in sestavi koncentracijska vlada, odstopi uradniško ministristvo. Ako pa bi šlo strankarstvo in osebarstvo tako daleč, da bi Narodno predstavništvo ne hotelo delovati niti z nevtralnimi (uradniškimi) ministristvom, potem se naj kot popolnoma bolno razpusti in oktroira volilni red.

Ako kdo misli, da bo dopustila ena poslanska skupina drugi, da izvede volitve, se korenito moti.

Vsak objektivni presojevalec razmer mora priznati, da je uradništvo po prevratu — napori železniškega in poštnega osebja so bili takrat naravnost nadčloveški — bistveno pripomoglo, da sta se ohranila red in notranje ravnotežje. To uradništvo je tudi danes steber javnega in državnega reda.

In kako se dela z uradništvom? Ni dovolj, da so mu postavili v obliki poverjenikov in ministrov, ki so le eksponenti strank, komandante in mu s tem odvzeli neodvisnost in možnost službenega razmaha, smatrajo ga splošno le za objekt. To se kaže najbolj pri samovoljnem prestavljanju, ako zlete poverjeniki in ministri ene stranke in pridejo izvolfenci druge na krmilu. To se pravi naravnost norce briti z uradniki in z ljudskem blagrom. S tem, da proglašate načelo, da mora vsak uradnik pripadati eui stranki in da sme podeljeno mu službo le toliko časa opravljati, dokler je njegova stranka na krmilu, delate sami anarhijo in vzpodbujate k nepoštenosti. S tem provzročate brezpravnost strankarsko brezbarvnih uradnikov in nezaupnost ljudstva napram upravi. Gorje pa državi, kjer vlada nepoštena, koruptna vlada, ki li nihče ne zaupa.

Da ne zaidemo popolnoma v azijski zem in balkanizem, je treba:

Uradnik bodi stalno nastavljen in v izvrševanju svoj službe neodvisen, ozi. vezan na postavne predpise.

Poverjenišтва morajo izginiti, kajti sicer ne pridemo nikdar iz miljeja barantanja in strankarjenja ven. Te službe naj se marveč oddado, ako že morajo ostati, objektivnim, strokovno sposobnim uradnikom. Da pa pri tem uprava ne odreveni, se osnuj primerna kontrola v pokrajinskih svetih ali podobno.

Vse uradniške organizacije bodo še podrobneje precizirale svoje stališče o tem vprašanju.

Uradnik ni samo delavni stroj, ki bi ga poganjal kak poverjenik, ni zato študiral in trpel duševno in telesno pod Avstrijo, da bi mu komandirali jugoslovanski strankarji, ki so zavzeli čez noč, večkrat brez zadostne izobrazbe in prakse, najvišja mesta.

Pretpatnicima.

Poskupljenjem papira i radne sile poskupila nam je tiskara za 60% nakladu lista, pa smo usljed toga i mi prisiljeni, da povisimo pretplatu tako, da uzmognemo još do konca ove godine izdavati list kao tjednik i u onom opsegu, u kojem je do sada izlazio.

Uprava je zaključila, da povisi od 1. aprila ove godine godišnju pretplatu za 20 K, t. j. polugodišnju 10 K, odnosno četvrtgodišnje za 5 K.

Prema tome iznašala bi povišena pretplata:

Godišnje	72 K
polugodišnje	36 K
četvrtgodišnje	18 K
pojedini broj u prodaji	1 K 50 fil.

Molimo cijenjene drugove pretpatnike, da prema tome nastale razlike u pretplati što skorije podmire.

Sa devetim brojem poslali smo svim pretpatnicima sabirne arke sa molbom, da skupe što više pretpatnika — ali do sada je odziv bio slab ili gotovo nikakav.

Za vrijeme razvrgnuća Saveza javnih namještenika u Zagrebu te progona i zatvora naših drugova iz vodstva Saveza bio je »Naš Glas« jedino sredstvo, kojim se je mogla buditi i podržavati stališka svijest i solidarnost. Ta stališka svijest i solidarnost nam nalažu, da naše glasilo »Naš Glas« uznastojimo održati, a što većma podići ga — jer ono ne samo, da nas u najtežim časovima veže jedne s drugima, već i obavještava čitavu javnost o radu naših organizacija, o našim željama, zahtjevima i našim prilikama.

Zato, drugovi, apeliramo na Vas, da svaki od Vas, u kog ima zera stališke svijesti i solidarnosti, skupi na svom sabirnom arku po nekoliko pretpatnika i da ih pripošalje upravi u Ljubljani ili Savezu javnih namještenika u Zagrebu. Agitirajte među svojim drugovima, prijateljima i znancima, agitirajte i radite živo za »Naš Glas«, jer tim radite na korist sveg javnog namješteničtva — radite u korist svoja.

Zalosna je činjenica, da Bosna i Hercegovina imaju kraj tolikog broja javnih namještenika tek 26 pretpatnika, a Dalmacija 67...!! U Hrvatskoj i Slavoniji nije takodjer bolje — Zagreb imade 359, a cijela ostala Hrvatska i Slavonija 521.

Kako si prostiremo — tako ćemo i počivati t. j. kako radimo, tako će nam biti, a tako nam je i bilo prigodom progona naših vodja.

Stališka svijest i solidarnost zatajile su potpuno ne samo u Hrvatskoj i Slavoniji, gdje je vlast svaki pokret gušila, već i u Herceg-Bosni i Dalmaciji, gdje takovih progona nije bilo.

Drugovi, ugledajmo se u braću Slovence! Kod njih je malo javnih namještenika ili gotovo ništa, koji nisu pretpatnici »Našeg Glasa«.

U Sloveniji ide sve — jer tamo se radi, — kod nas je sve polagano — nema

rada — nema stališke svijesti — nema sloge — pa tako će nam sve i po zlu proći — još je vremena i kod nas, da se sve to popravi! Malo više rada, mara i ljubavi za stališ — pa će i predsjednici naših organizacija moći od zgrade do zgrade, da izjave: Stojimo svi za jednoga — jedan za sve »kot en mož«, kako to može slovenski predsjednik svakom zgodom i ponosom da izjavi.

Dakle radimo — agitirajmo za svoj stališ — radimo u korist svoja i svojih porodica!

Uprava.

Naročnikom.

Zopet so morale tiskarne zvišati tarifu za tisk in cena papirja je poskočila pri vagonu od 47 tisoč kron na 86 tisoč. Zato se mora zvišati tudi cena naročnine in oglasov v »Našem Glasu«, ako ga hočemo vzdržati. Zvišanje je le neznačno, a trdno pričakujemo, da naši naročniki sami store vse, da dobimo poleg naročnine tudi čim več izdatnih prispevkov za naš tiskovni fond. Brez glasila smo brez orožja. Noben jugoslovanski dnevnik ne more prinašati nas zadevajajočih člankov v tolikem številu in v tolikem obsegu, kakor »Naš glas«, a za notice je treba povsod celo plačevati. »Naš glas« je edini tednik, ki razpravlja obširno o naših skupnih težnjah in ki energično zastopa naše življenjske koristi. »Naš Glas« tvori močno vez med vsemi jugoslovanskimi organizacijami javnih nameščenecv ter poučuje svoje naročnike o vseh aktualnih vprašanjih, ki se tičejo uradnih uslužbencev vseh kategorij. Zato pozivamo vse naše organizacije: Razvite med svojimi člani takoj »močno agitacijo za naše glasilo! Poberite naročnino in nam jo pošljite z naslovi vred! V vsakem uradu se določi poverjenik! Podprajte svoj javni organ v lastnem interesu! Hkratu pa mu pošljajte vesti in poročila o delovanju svojih organizacij!

Cene dosedanje naročnine dvignemo s 1. aprilom t. l. za 5 K in v inozemstvu (zaradi povišane poštne) za 8 K.

Tako znaša nova naročnina od 1. aprila t. l. dalje v Jugoslaviji:

četrtletno	18 K
polletno	36 K
celoletno	72 K
za vse inozemstvo pa celoletno	60 K

Tovariši, v slogi je moč in brez žrtev ni uspeha!

Upravništvo »N. G.«

Vestnik.

Na naslov prejšnje, sedanje in vsake prihodnje vlade. Pod tem naslovom smo čitali v »Slov. Narodu« z dne 25. marca t. l. dopis iz uradniških krogov, v katerem »Eden za vse« z vso upravičenostjo in z ostrino, ki jo zasluži neznosne razmere, žigosa odredbo, — ki pa sploh ni izšla — o ukinjenju prispevkov za takozvano dvojno gospodinjstvo. Neznosna bremena, ki jih pri sedanjih življenjskih pogojih bočeš nočeš moraš nositi uboga raja — drž. nameščenec — so se s tem ukinjenjem še za lepe odstotke povečala. Kdor je sam okusil »dobrote« dvojnega gospodinjstva, more prav presojeti položaj teh nesrečnežev. Zaradi službe so morali premeniti službeno mesto, kjer pa ne najdejo potrebnega stana

za svoje družine. Že dokler so se izplačevale takozvane doklade za dvojno gospodinjstvo, je bil položaj nele vsled malih gmotnih sredstev, temveč i s socialnega stališča za dalje časa nevzdržljiv. Po ukinjenju je postal vsled dnevno naraščajočih cen naravnost katastrofalen. Rodbine takih nesrečnežev se tira naravnost v moralno in materialno pogubo. Vsled vednih gmotnih skrbi se z dvojnimi gospodinjstvom »oblagodarjeni« javni nameščenici že itak ne morejo s tistim veseljem in samozavestjo posvetiti službi za javni blagor, kot bi bilo to v interesu službe, če bi bili za ta »blagor« v polni meri gmotno oškodovani. K »blagodatim« dvojnega gospodinjstva se pridružuje še povsem brez vsake socialne podlage ustavljeno izplačevanje že itak pičlo odmerjenih prispevkov za dvojno gospodinjstvo. To sredstvo je uprav prikladno, da se že splošno znano nezadovoljstvo javnih nameščenecv z brezglavim vodstvom, s tem brezprimernim početjem le še povečuje. Na svoje že tako pičlo odmerjene dohodke, ki javnemu nameščencu komaj omogočujejo najbolj borno in javnega nameščenca povsem nevredno životarjenje, pri dvojnem gospodinjstvu ne more svojo borno eksistenco zidati, ako noče, da mu druga polovica gospodinjstva gladu ne pogine. Prišli smo tako daleč, da bodo morali taki nesrečneži, ako nočejo iti živiti v zemljo, poseči po samopomoči. Ni li to ironija sedanjega veka? Tako pa ne sme iti dalje, ako hočemo, da pridemo do dobre in v vsakem oziru zadovoljive uprave. Sedanja brezglavost odpira na široko pot desorganizaciji in — korupciji; ti dve svojstvi pa vodita v popolno anarhijo in propast! Kaj čaka, misli, namerja vlada in sploh odgovorni činitelji v Ljubljani in v Beogradu? Kdo je odgovoren za ukinjenje prispevkov za dvojno gospodinjstvo, ki so pač najnujnejši izdatki v drž. proračunu, ker brez njih javni nameščenici, ločeni od svojih družin, nikakor ne morejo živeti? Zahtevamo kar najodločneje, da se to vprašanje takoj in pametno reši. Reši pa naj se za vso državo enako in nemudoma. Centralna vlada, stori svojo dolžnost!

Užitninski uslužbenci. Pišejo nam: Srečen je stan državnih, užitninskih uslužbencev. Ni stanu v Jugoslaviji, da bi se postopalo z njim tako, kakor se postopa z užitniskim uslužbencem. Ako pride stranka v užitninski urad in vidi družino užitninskega vodje vso raztrgano in boso, gotovo poreče: »Ali živimo v državi tam v Orientu za časa vladovanja še nepozabnega Abdul Hamida?« Res je, da nas je sram, da se z nami tako postopa. Ne zamerili bi, če bi mi bili tam na severu med Samojedi, ali med rdečimi plemenimi v Indiji. Toda živimo tam, kamor so hrepenela naša in naših pradedov srca. Ali to naše življenje je merodajnim gospodom neznačno. Verjemite nam, ako bi poskusili naše življenje vsaj en dan, bi se tudi njih srca omehčala, akoravno so za nas trda. Ali more užitninski uslužbenec v tej neznosni draginji živeti s 600 K z družino štirih oseb? K temu znesku so pa šteti tudi pisarniški in potni stroški. Ali smo zaslužili to katastrofo, katera je nad nami že od 1. julija 1919? Pri finančni upravi so pa še ljudje, ki so mnenja, da moramo biti veseli in da je njihova zasluga, da smo sploh sprejeti v državno službo in niti upravičeni zahtevati to, kar nam po zakonu pristojna. Menda so finančniki pozabili, da so bili poleg užitninskih uslužbencev prevzeti

tudi drugi deželni nameščenci v državno službo.

Poverjeništvu ministrstva financ za Slovenijo in Istro v prevdarek. Usoda užitninskih uslužbencev se bode baje v najkrajšem času v Belgradu rešila, če ni to samo lepa beseda. Kako in kam se misli užitninske uslužbenice uvrstiti, ne ve oziroma noče nihče vedeti. Vpraša se: 1. Ali je delegaciji ministrstva financ znano, da je leta 1913 vlada prevzela bivšo ljubljansko mestno varnostno stražo, uradnike in moštvo brez ozira na starost, definitivno v državno službo? 2. Ali je deleg. ministrstva financ znano, da je tudi v Trstu leta 1890 prevzela bivša avstrijska finančna uprava užitninske uslužbenice k finančni straži? S tem bi bil gmotni položaj užitninskih uslužbencev precej izboljššan in obenem bi nastal samo eden urad in manjši režijski stroški. So užitninski uslužbenci, ki imajo srednje in druge primerne šole, so zadostno inteligentni in vsi dobri uslužbenci. Če je bilo to v bivši birokratski Avstriji mogoče, bi bilo menda tudi sedaj to izpeljivo.

Užitninski uslužbenci. Podpisano društvo je poslalo spomenico na delegacijo ministrstva financ radi zboljšanja in končne ureditve našega žalostnega stanja. Gosp. finančni delegat dr. Šavnik je nato povabil predsednika in tajnika na ustmeni razgovor. Ker je predsednik dobil prepozno brzojavko (po zaslugi naših poštinih razmer je hodila iz Ljubljane v Trebnje samo 24 ur), ga je nadomestoval blagajnik. Gosp. delegat naju je sprejel zelo prijazno ter nama zagotovil, da se naše stanje zboljša gotovo v teku enega meseca. Izjavil se je, da odpotuje največ radi našega vprašanja v Beograd, ter da bo osebno interveniral pri finančnem ministru. Vsa zadeva je v teku in načrt za preureditev užitnine je v Beogradu in čaka rešitve. Ker nekateri tovariši še niso na jasnem glede članarine, se jim sledeče pojasnjuje: Na občnem zboru se je sklenilo, da vsled slabih društvenih financ moramo mesečno članarino zvišati od 1 K na 2 K in sicer od 1. januarja 1920 naprej. Pristopnina ostane še naprej 2 K. Člani, kateri so plačali za l. 1920 članarino 1 K, morajo doplačati še 1 K, ker drugače se jim bode vračunalo le za toliko mesecev, kolikor so faktično poslali. Odbor društva se bode bodoče strogo držal § 7.: Kdor je izostal s plačilom članarine čez 3 mesece, se ga črta brez ozira iz društva. Prosimo, da člani plačujejo vsaj 3 mesece za vnaprej. Vse denarne pošiljatve naj se pošiljajo blagajniku Jakobu Otrinu, Ljubljana, Hrenova ulica 17. Ker je društvo svoj naslov spremenilo ter še nima novih položnic, priporočamo, da se tovariši za enkrat poslužijo glede plačevanja poštinih nakaznic. Obenem pozivljamo vse še ne včlanjene užitninske tovariše v Sloveniji, naj čim preje pristopijo v lastnem interesu k društvu. Ravno sedaj v najkritičnejšem času za nas, je neobhodno, da je vsak tovariš v organizaciji, sicer se bode marsikateri vsled premalega zanimanja za društvo pozneje kesal. Obenem toplo priporočamo strokovni časopis „Naš Glas“, ki prinaša vse naše stanovske zadeve.

Društvo užit. uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani.

Svim dnevnikařima i inim namještencima javnih urada, oblasti i zavoda pripočujem sljedeću okružnicu ministarstva financija, radi znanja i ravnanja: Ministar-

stvo financija kraljestva Srba, Hrvata i Slovenaca. Generalna direkcija državnog računovodstva D. R. br. 23.179 30. Jula 1919. god. Delegatu ministra financija u Čast nam je izvijestiti Vas radi znanja, da je na predlog g. ministra financija Ministarski savjet na sednici svojoj od 24. aprila t. g. D. R. br. 23.179 izvoleo odlučiti: Da se javnim službenicima kraljestva Srba, Hrvata i Slovenaca, kao i njihovim udovicama i siročadi, ako po zakonima ne bi stekli pravo na penziju ili uzdržavanje, može davati milostinja, ako se nadje, da dotičnom službeniku odnosno njegovoj porodici ovo treba učiniti. Ova milostinja može se dodijeljivati i to: I. za službu nesposobnim javnim službenicima kako ukaznim tako neukaznim, koji imaju najmanje tri godine neprekidne službe državne neposredno pre onesposobljenja za daljnu službu; i II. porodicama poginulih i pomrlih javnih službenika, kako ukazni tako neukazni, čiji su hranioči imali najmanje tri godine neprekidne državne službe računajući od dana smrti pa u nazad. Veličina ove milostinje, koja nemože preći svotu od 2000 dinara godišnje, određivati će se za svaki slučaj s obzirom na imovno stanje, broj djece i sposobnost djece za privredjivanje, primjećujući princip, da samo oni, koji nemaju prihoda i nisu sposobni za rad, mogu dobiti ovu milostinju i to razmerno prema položaju dotičnog javnog službenika, njegovoj dotadanoj plati i veličini porodice. U porodicu ima se računati ženu i bračnu decu, kao i majku i neudomlješe sestre, ako su majka i sestre dotle bile na izključivom uzdržavanju dotičnog službenika. Ova milostinja davati će se kraljevskim ukazom i to za vreme od tri godine, a produženje izdavanja i posle tri godine, gdje je to potrebno odobravati će resorni ministar u sporazumu sa ministrom financija. Predlog za davanje ove milostinje činiti će resorni ministri preko ministra financija koji će ujedno sprovesti ukaze. — Ovo u savezu sa mojom zadnjom obavjesti. — Vlado Ulses, akcesista.

O posebnih začasnih draginjskih dokladah upokojećem, upokojećem i njih sirotam je izšla uredba min. sveta z dne 10. februara 1920 pod št. 154: Osebam, ki na podstavi uredbe z dne 28. junija 1919., oziroma na podstavi uredbe z dne 22. julija 1919., dobivajo od države na svojo pokojnino draginjske in rodbinske doklade, se dovoljujejo poleg pokojnin in dosedanjih draginjskih in rodbinskih doklad še nove draginjske in rodbinske doklade, ki se določajo tako-le:

1. Za osebe, ki spadajo pod razpredel A uredbe z dne 28. junija 1919.: ako imajo največ 100 kron mesečne pokojnine, 200 kron na mesec; ako imajo več nego 100 kron pa do 150 kron mesečne pokojnine, 245 kron na mesec; ako imajo več nego 150 kron pa do 250 kron mesečne pokojnine, 290 kron na mesec; ako imajo več nego 250 kron mesečne pokojnine, 320 kron na mesec.

2. Za osebe, ki spadajo pod razpredel B uredbe z dne 28. junija 1919.: ako imajo največ 100 kron mesečne pokojnine, 190 kron na mesec; ako imajo več nego 100 kron pa do 150 kron mesečne pokojnine, 220 kron na mesec; ako imajo več nego 150 kron pa do 250 kron mesečne pokojnine, 250 kron na mesec; ako imajo več nego 250 kron mesečne pokojnine, 280 kron na mesec.

3. Za osebe, ki se jih tiče uredba z dne 22. julija 1919.: ako imajo največ 100

dinarjev mesečne pokojnine, 80 dinarjev na mesec; ako imajo več nego 100 pa do 150 dinarjev mesečne pokojnine, 100 dinarjev na mesec; ako imajo več nego 150 in do 250 dinarjev mesečne pokojnine, 120 dinarjev na mesec; ako imajo več nego 250 dinarjev mesečne pokojnine, 130 dinarjev na mesec.

Rodbinske doklade. 1. Za osebe pod točko 1. in 2., po 30 kron za vsakega rodbinskega člana na mesec. 2. Za osebe pod točko 3., po 15 dinarjev za vsakega rodbinskega člana na mesec.

Sirotam brez očeta in brez matere gre dvojna otroška doklada: dosedanja in s to uredbo določena.

Na doklade po tej uredbi se uporabljajo predpisi uredbe z dne 28. junija 1919., razen člena 16., in uredbe z dne 22. julija 1919., kolikor se tičejo upokojećencev, upokojećenk in sirot, ter niso izpremenjeni s to uredbo.

Doklade po tej uredbi niso zavezane niti davku, niti nakladi ali pristojbini ter so izvzete od sodne in administrativne izvršbe.

Doklade po tej uredbi stopijo v veljavo z dnem 1. decembra 1919., izplačevale pa se bodo po odredbi ministra za finance, ki po tem izda potrebna navodila.

Tržačani poizkušajo — piše »Slovenski Narod« dne 27. marca t. l. med političnimi vestmi — vse možno, da bi se prilagodili italijanskemu sistemu. A noče jim uspeti. Kot ribe so — izven vode. Bolesno je to za Italijane, a še bolešnje je, da morajo ugotavljati, da je edini resnični krivec nezadovoljnosti italijanska vlada. Poslala je v Trst množico malo spretnih funkcionarjev, ki jim nedostaje takta. Vznemirili so Tržačane, ki so navajeni in ki znajo delati sami. Poslanec Olivetti očita vladi, da je vse osredotočila v Rimu, s čimer je dosegla naravnost poguben učinek, predvsem v pogledu slovenskega življa! — Tako odlomek iz notice. — A pri nas? Beograd-Rim: Trst-Slovenija! Primerjal!

Glas z dežele. Slavno upravništvo „Naš Glas“ v Ljubljani. S poštno nakaznico pošiljam obenem trimesečno naročnino v znesku 13 K za strokovni list „Naš Glas“. Že davno bi se bil rad naročil na ta list, toda vsled pomanjkanja finančnih sredstev mi ni bilo mogoče in opustiti sem moral tudi druge časnike, sedaj pa sva se združila dva sodruga, da naročiva strokovni list, da bodeva laglje utrpela stroške, kajti uverjeni smo, da se bode list temeljito zanimal za naš žalostni obstanek. Jaz in moj sodrug sva drž. upokojećenca nižje vrste. Jaz prejemam sedaj za 27 let službovanja 517 K na mesec s pokojnino in draginjsko doklado vred za tri osebe. — Edino na te prejemke navezan, je lahko umevno, kako skromno je treba s tem živeti. — Vsak vin, je treba desetkrat pretehtati, kam da naj se ga da, da bo več zalegel, a pri vsem tem beda neznosna. Tak upokojećenc je med reveži največji revež sedaj na svetu. Prijel bi človek rad za vsako delo, da, tudi za kramp, ako bi bil fizično zmožen, samo da bi si bedno stališče nekoliko izboljšal. Primerne službe pa itak ni dobiti, na drugi strani pa, če bi jo slučajno dosegel, se mu pa draginjska doklada odtrga, tako da je revež še na slabšem, nego prej. — Res obupno! Pritrgati si je treba že domalega, vse za vsakdanje življenje potrebno, n. pr. vsake okrepljene pijače, meso, sladkor, prist, kava, riž, olje, potrebno množino zabele itd., kakor tudi

vsako potovanje po železnici k oddaljenim sorodnikom v svrhu si kaj izprostiti; — kje je pa obleka, kurivo, luč in duševne potrebe, čitve, časopisi? Hud udarec je za nas tudi dejstvo zadnjega kolekovanja bankovcev. Revez je celo leto stiskal in stradal pri skromnih kroncah, da je spravil težko par 100 K skup, da si nabavi kuriva za zimo. Ali pri kolekovanju se mu je pa od tega 20 % odvzelo! — Bogataš in obrtnik si je pri tem znal in mogel pomagati v več slučajih; a tak siromak je dobre volje prepustil vse usodi. Če se bode to povrnilo, je vprašanje. — Akoravno je človek patrijotičen, vseeno bolijo take razmere občutno. Komur je bila med vojno sreča mila, je kaj drugega. — Kako učinkujejo take razmere na prihodnje upokoj. kandidate, je pač lahko umevno.

Neverjetne cene. Da razni „lačenbergerji“ tako silijo v obljubljeni deželo — našo Jugoslavijo, se ni čuditi, če vpoštevamo cene, ki so sedaj običajne na dunajskem trgu. Znanec nam v pismu z dne 17. marca t. l. glede draginje na Dunaju piše o neverjetnih cenah. Tako stane 1 kg govejega mesa 125 K, iste vrste prekajeno 145 K, navadna ženska obleka (kostim) 4000 K, bela moka kg 60 K, jajce 8 K, sladkor na karte 45 K, kg rezancev 70 K, sir 140 K, klobase 160 K, par čevljev 700—1000 K, t. d. Dasi je tudi pri nas velika draginja, vendar jo dunajska daleko nadkriljuje.

Posnemajte. Konzum javnih činovnika in namještenika v Kladnju — Bosna je doposlal svoto 479 K — za tiskovni fond in javlja: „Vsota 479 K — je sa strani članova ovog konzuma poslana za tiskovni fond lista „Naš Glas“, jer isti toli odlučno i uspješno zastupa naše socialne i materijalne interese.“ — Zahvaljujemo se za doposlano svoto in priznanje z željo, da bi se naše delo cenilo povsod tako.

V carinskem pašaliku v Sloveniji se kupičijo nepravice in izrodki samopašnosti napram slovenskim in hrvatskim uradnikom. Tudi naše glasilo je že večkrat po zaslugi ožigosalo nevzdržno stanje, ki pa se še vedno nadaljuje. Slovenski in hrvatski car. uradniki so na milost in nemilost izročeni samovoljni „zmožne“ centralne uprave in njenih carinariev. Ni ga foruma, ki bi se zavzel za njihove pravice. Zapostavljanja, discipliniranja, premeščanja itd. itd. so brez vsake podlage na dnevnem redu, službena pragmatika je zanje prazen nič. V interesu službe in prizadetih samih zahtevamo takojšnjo remeduro in takojšnje zaslišanje pred nepristranskim forumom o službenem položaju in razmerju slov. in hrv. carinskih uradnikov. Apeliramo na deželno vlado, delegacijo financ in naše stanovske pokrajinske zveze, da brezobzirno posežejo vmes in napravijo evropski red! Zahte-

vamo, da se v ustavni demokratični državi spoštuje edino pravica. Po sedanjosti poti ne sme iti dalje — ako nočemo postati lastni grobokopi!

Svim dnevničarima (pisarničkim pomočnicima) javnih urada, oblasti i zavoda u Hrvatskoj i Slavoniji obznanjujem, da će, prema dobivenoj informaciji na nadležnom mjestu, naredbe o umirovanju i uredjenju službe manipulanata i nestalnih dnevničara izaći u prvoj polovici mjeseca travnja ove godine. S timi naredbama riješiti će se i pitanje naše mirovinske naklade. U Zagrebu 27. ožujka 1920. Vlado Ulses, akcesista.

Sodnopolisarniški in zemljiškoknjižni uradniki na slovenskem ozemlju, kateri nimajo članske izkaznice, se pozivljajo, da javijo to društvenemu tajniku Antonu Zorku, kanclistu pri poverjeništvu za pravosodje v Ljubljani. Pri vseh denarnih pošiljativah naj tovariši navedejo vedno tudi namen posameznih zneskov.

„Samopomoč“ jih bode! Člani naše „Samopomoči“ so lahko že drugič čitali v ljublj. dnevniku napad na našo zadrugo: očitajo ji, da oddaja moke preveč in prečno! Znano nam je, da se je bivši minister Anton Kristan tudi osebno raztogotil nad našo „Samopomočjo“, češ da uživa očividno protekcijo in da so delavci že nevoljni zaradi dobrot, ki jih uživajo le javni nameščenci. Tudi neki drugi aprovizatorji v Ljubljani se jeze na „Samopomoč“, češ da je postavila za moko že opetovano tako nizko ceno in tako visok kvantum, da ž njo ne morejo tekrovati. . . . Ta nevolja sega prav do vladnih vrat, se zgoščuje v gostobesednih pismenih pritožbah in v ostrih časopisnih noticah. Nam je vsa ta gonja le v veliko zadoščenje, ker večjega priznanja si niti ne želimo. Baš očitek, da daje naša „Samopomoč“ moke dovolj in po primerni ceni, je dokaz, da naša zadruga deluje popolnoma v smislu svojega namena. Cenó, dovolj in dobro: to je smoter „Samopomoči“. Dosezala ga je že

doslej, a upajmo, da ga bo mogla še nadalje. Ker pa se govori o protekciji, bodi povedano: „Samopomoč“ ni dobila niti toliko moke, kolikor ji je bilo prvotno obljubljeno, nego si je morala pomagati brez vlade; naša „Samopomoč“ je dobila le 1 milijon obratnega kredita. „Vojna zveza“ je dobila po Ant. Kristanovi zaslugi 5 milijonov, Splošna gospodarska zadruga za zasebne uslužbence, ki šteje komaj tretjino članstva „Samopomoči“, pa 1 milijon! Za vse „Samopomoči“ v Sloveniji, t. j. za 18 zadrug, se je mogel izmolelovati skupno le kredit 2 milijonov kron! Kje je torej „protekcija“? — Določanje cen je stvar kalkulacije. Naša „Samopomoč“ ne išče dobička in zaračunava najnižje režijske stroške. Cenejšo moko je prejela naša „Samopomoč“ le enkrat ter jo je razdelila mahoma. Ugodnemu nakupu brez vladne pomoči se ima zahvaliti ljublj. „Samopomoč“, da je mogla pri naslednjih razdelitvah postaviti ceno moke vendarle tako, da je — potegnila še druge aprovizacije za seboj. Zato nam čisto nič ne vznemirja, če trdijo zavistni zlobneži, da mora naša „Samopomoč“ — propasti. To je pač pobožna želja marsikakšnega egoista. Mi pa smejé korakamo naprej po začrtani poti na edino korist zadržnikov.

„Samopomoč“ v Ljubljani prodaja svojim članom, dokler je zaloga, sledeče blago: moko, mast, ječmen, ješprenj, kaša, češplje, čebulo, orehe, rozine, civebe, cikorijo, rum, kis, olje, sol, smokve, kavo, milo, jajca, rožiče, pralni prašek, sidolin, pasto, sveče, suho meso, usnje, čevlje, vžigalice in metle. V kratkem se bo delil tudi sladkor.

„Samopomoč“ v Ljubljani kupuje vsakovrstna živila in druge potrebščine v vsaki množini. Tovariši se prosijo, da proizvedejo do takem blagu in posredujejo v prilog zavoda, ki deluje v korist vsem javnim nameščencem. O zaloga, oziroma ponudbah naj se poroča naravnost „Samopomoči“ v Ljubljani, Vodulikov trg št. 5, ki poravna radevolje vse stroške.

Marija Tičar

Ljubljana

Velika zaloga uradnih in šolskih potrebščin. Največja izbira razglednic in pisemskega papirja. Na drobno in debelo.

Kavarna „Central“
19-3

se priporoča za mnogo-
brojen obisk. Pristna kava,
cena in solidna postrežba.

Stefan Miholič, kavarnar
Ljubljana - Sv. Petra naslp.

F. Čuden
LJUBLJANA.
Prešernova ul. 1.

Največja bogata zaloga srebra in zlata. Primerna darila: ženitna, birmanska, krstna i. t. d. Vsa popravila se v lastni delavnici popravljajo.

A. Mihelič, Ljubljana
Šelenburgova ulica 1.
15-3
Trgovina s ščetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih
K V A R T
kakor tarok, marjaš, whist, primorka.

Prva ugoslovanska zlatarska delavnica
Alojzij Fuchs — Šelenburgova ul. 6.

Kupujem staro **zlato in srebro** po najvišjih cenah, priporočam veliko zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljantov itd. — Vsa popravila in nova dale se izvršujejo v lastni delavnici točno in solidno. — Kupujem staro zlato in srebro, istotako briljante in diamante.
20-3

!! Naročajte „Naš Glas“ !!

Modni salon Stuchly - Maške LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3, Dvorski trg 1.
Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.
Popravila točno in ceneno. Zaini klobuki vedno v zalogi.

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana

Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzovozni in tovorni nabiralni promet iz in v Avstrijo. Zaccarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohištvo. Brzjavni: Ranzinger. 24-2 Interurban telefon 60.

Proti: sladkorni bolezni, bolezni jeter in ledje, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, želodčnemu kamenu, hemeroidom in boleznim mehurja, putiki in debelosti, je najboljšo sredstvo naravna zdravilna mineralna voda „Rogaška slatina“.

Rogaška slatina

največje in najmodernejšo zdravilišče v Jugoslaviji, hidrotterapija, elektrotterapija, inhalatorij, gimnastika za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, solne, smrečne, parne, zračne, solne kopeli in kopeli z vročim zrakom.

Vojaška godba (42 mož, med njimi absolvirani konservatoristi). Za vsakovrstna zabave je preskrbljeno kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki, gledališke predstave, kino, izletj itd. — Sezija od 1. maja do 15. oktobra 1920.

RAVNATELISTVO.

17-3

Drogerija "I. C. Kotar,"
Ljubljana,
Wolfova ul. 3.
Fotomanufaktura
3-6

Priporočna sa tvrdka 4-6
Jos. Peteline
trgovina z galanterijskimi in modnimi blagom, zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov.
Ljubljana, Sv. Petra n. 7.

... SPECIJALNA TRGOVINA ...
Z JUVELI, ZLATNINO IN URAMI
LUD. CERNE
LJUBLJANA,
WOLFOVA ULICA 3. 16-3

Drogerija „ADRIJA“
Fotomanufaktura
22-3 Parfumerija
B. Čvančara
Ljubljana, Selenburgova ul. 5.

„Balkan“ trgovska, spedijska in komisijska d. d.
Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.
Mednarodni prevozi. Spedicije vseh vrst. Zaccarinjenje. Solitve. Nabiralni vozi na vse strani. Javno skladišče z lastnim železniškim tirom. Reekspedicije itd. itd.
Brzjavni: „BALKANSPED“. Interurban telefon 366.
10-4

BARVA ■■■ KEMIČNO ■■■ ČISTI
vsakovrstno blago, obleko 18-3
PERE domače perle (pošilja po listo na dom) SVETLOLIKA svetilke, zapornice in srajce. 11
Tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4. LJUBLJANA, Podružnica Selenburgova ulica 3.
Podružnice: MARIBOR — NOVO MESTO.

VELIKA Na debelo! Na drobno! BOGATA
ZALOGA Solidne cene! IZBIRA
manufakturnega ter inozemskega modnega blaga. LASTNI MODNI ATELJE. OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju.
Srajce, samovozaice (kravate), nogavice L.Ld.
PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA 3-5
SCHWAB & BIZJAK
LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavarno.